

“På jakt etter marianøkleblom” – instruksjoner

Hvordan se forskjell på blomstene?

Du trenger ikke ha bakgrunnskunnskap om marianøkleblom; du trenger bare å kunne gjenkjenne planten i marka. Selve observasjonen er enkel og alle kan utføre den. Du trenger bare å se på blomsten på hvert observerte individ og avgjøre om individet bærer S-morf eller L-morf blomster. På S-morf er pollenbærere synlig fra utsiden. På L-morf vises kun én liten knapp – det er stigmaen. Ikke vær redd hvis du ikke ser forskjell, enten du ser etter pollenbærere eller stigma. Bare gå videre til neste plante, som kan være enklere å bestemme. Det kan ved første øyekast være vanskelig å se forskjell på pollenbærere og stigma, men dess flere blomster du ser på, jo enklere blir det.

S-morf

L-morf

Å utføre observasjonen

Du trenger ikke å plukke blomsten for å avgjøre blomstermorfen, det holder å bare se på blomsten ovenfra. Sett deg på huk eller bøy planten og vri blomsten mot deg. Sørg for at du ikke trækker på planten, slik at plantene forblir hele og observasjonen ikke forårsaker skade på naturen. Observer 100 forskjellige planter, så spredt som mulig, over hele området der du ser marianøkleblom.

Slik begynner du:

Forsikre deg om at minst én deltager på leteteamet har en smarttelefon med tilgang til internett, før dere legger avgårde i naturen. Hvis dette ikke er mulig, kan dere skrive ut et observasjonsskjema. Når du drar ut og finner et sted der marianøkleblom vokser, åpner du marianøkleblom-nettstedet www.cowslip.science og velger 'Observer'. Husk at vi studerer marianøkleblom som vokser i naturlig og semi-naturlig miljø, så du skal ikke utføre observasjonene på marianøkleblom som vokser i hager. Se etter marianøkleblom som vokser på gressletter og i skogkanter, der det er mulig. Veikanter kan også være et godt sted for å utføre observasjon. Før du sender inn resultatene skal du ta et totalbilde over hele det undersøkte området, som du kan laste opp sammen med skjemaet.

Når du har funnet et passende sted, kan du begynne å fylle ut svar på spørsmålene i skjemaet. Smarttelefonen vil avgjøre automatisk lokalisering (gitt at den har informasjon om lokalisering, eller at GPS-en er slått på). Viser dette seg å være umulig, bør du avgjøre hvilken plassering på kartet du befinner deg på selv. Gjør et overslag over hvor mange marianøkleblom det kan være i området. Ser du kun noen få eksemplarer (opp til hundre), er det flere planter (opp til noen hundre), eller er hele området dekket av marianøkleblom (hundretalls til tusener av planter)?

Begynn observasjon av blomstene én etter én. Se etter blomsten og skriv ned om den individuelle planten du ser på har L-morfer eller S-morfer. Legg merke til utgangspunktet ditt og ta ett steg videre for hvert observerte marianøkleblom-individ, slik at du unngår å observere samme plante flere ganger. Fortsett til du har sett på 100 blomster. Du trenger ikke bekymre deg hvis det ikke er så mange planter i området du undersøker, bare legg til en kommentar på skjemaet om at det ikke var flere planter. Denne informasjonen vil hjelpe oss når vi skal gjøre analysen.

Når du er ute sammen med noen få andre, kan dere prøve å dele opp området som skal observeres mellom dere. En person kan begynne i ett hjørne, en annen i det andre, og før dere begynner blir dere enige om en linje som ingen av dere skal krysse. For eksempel «Jeg skal utføre undersøkelsen på venstre side av denne steinen, og du skal undersøke den høyre siden». Når undersøkelsesteamet er større, kan dere forme små grupper og dele området mellom gruppene. En person kan bli igjen for å fylle ut skjemaet, for eksempel bli stående i midten og skrive ned resultater. Landmålere roper hvilken type blomst (S-morf eller L-morf) de nettopp har undersøkt, og én person skriver ned resultatene fra hele gruppen.

På jakt etter marianøkleblom Foto: Kaarel Kaisel

TEADUSE TIPPKESKUS
ECOLCHANGE
CENTRE OF EXCELLENCE

Euroopa Liit
Euroopa

Eesti
tuleviku heak

Eesti Teadusagentuur
Estonian Research Council

